

Diarienummer: KS-2026/279

Handläggare: Siobhán Górný, kommunsekreterare

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Begäran till Länsstyrelsen om överlåtelse av
tillsyn**Förslag till beslut**

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Med stöd av 26 kap. 3 § miljöbalken samt 1 kap 18 § och 2 kap 29 §
miljötillsynsförordningen lämnar kommunfullmäktige följande hemställan till
Länsstyrelsen i Uppsala län:

1. Den operativa tillsynen enligt miljöbalken för följande verksamheter ska även i fortsättningen överlåtas till Knivsta kommun:

Tillsynsobjekt	Anläggningsnummer	Huvudverksamhetskod
Knivsta avloppsreningsverk	0330-50-040	90.10
Knivsta Ureaanläggning	0330-60-005	90.420
Olunda bergtäkt Norra	0330-32-367-a	10.11
Olunda bergtäkt Södra	0330-32-345-a	10.20

2. Länsstyrelsen behåller tillsynsansvaret för följande verksamheter:

Tillsynsobjekt	Anläggningsnummer	Huvudverksamhetskod
Habia Teknofluor AB	0330-131	39.15
Knivsta värmeverk (Vattenfall AB, Knivstaverket)	0330-57-008	40.51
Lignin Industries AB	0330-197	24.04-i
Prezero Recycling AB	0330-60-002	90.406-i

3. Ansvar för tillsyn av föroreningsskador enligt 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken orsakade av de överlåtna tillsynsobjekten enligt punkt 1 ska också överlåtas.
4. Länsstyrelsens beslut om överlåtelse ska ersätta myndighetens tidigare beslut om överlåtelse från 22 maj 2003 (dnr 500-7173-03). Det nya beslutet föreslås börja gälla den 1 januari 2027.

Sammanfattning av ärendet

Länsstyrelsen har huvudansvaret för tillsynen av vissa tillståndspliktiga anläggningar, men kommuner får överta ansvaret. Det är kommunfullmäktige som måste be länsstyrelsen att överlämna tillsynsansvar.

Ärendets uppkomst och historik

Ärendet har beretts av bygg- och miljöenheten på samhällsbyggnadskontoret, och bygg- och miljönämnden beslöt 7 april 2026, § 28, att väcka ärendet i kommunfullmäktige (BMN-2026/75).

Kommunkansliet på kommunledningskontoret har berett ärendet till kommunstyrelsen i samråd med bygg- och miljöenheten på samhällsbyggnadskontoret.

En historik över ärendet finns beskriven i tjänsteutlåtandet från bygg- och miljönämnden daterat 2026-03-11. I korthet har Länsstyrelsen i Uppsala län år 2003 överlåtit tillsynsansvaret för samtliga tillståndspliktiga så kallade B-anläggningar i kommunen till bygg- och miljönämnden. Överlåtelsen gällde även tillsynsobjekt som skulle tillkomma genom nyetablering eller genom att befintliga anläggningar klassades om. I arbetet med att se över gamla beslut har Länsstyrelsen och Knivsta kommun haft en dialog om lämplig fördelning av tillsynsansvaret och kommit fram till att en del av tillsynen bör återgå till Länsstyrelsen.

Detta görs genom att kommunfullmäktige ber Länsstyrelsen riva upp sitt gamla beslut och fatta ett nytt beslut om att överlåta tillsynen av endast fyra av de tillståndspliktiga anläggningarna – vilket med andra ord innebär att de övriga fyra anläggningarna återgår till Länsstyrelsen, enligt huvudregeln.

Rättslig utredning

Lagstöd

De grundläggande reglerna om tillsyn på miljöområdet finns i 26 kapitlet miljöbalken (1998:808). Här framgår i vilken utsträckning regeringen får utfärda föreskrifter på området.

I miljötillsynsförordningen (2011:13), 1 kap 18 § står att en statlig myndighet får överlåta åt en kommunal myndighet att utöva viss tillsyn, om kommunfullmäktige i kommunen begär det. Enligt 2 kapitlet 29 § i förordningen framgår att det är Länsstyrelsen som ansvarar för tillsynen för den typen av verksamheter som det i ärendet är fråga om, och det är således till Länsstyrelsen kommunen ska hemställa om att ta över tillsynsansvar.

Hur anläggningar ska klassificeras framgår av förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

En utförlig rättslig utredning finns i tjänsteutlåtandet från bygg- och miljönämnden daterat 2026-03-11.

Interna styrdokument

Fullmäktiges reglemente för kommunstyrelsen och nämnderna, 47 §, anger att det är bygg- och miljönämnden som fullgör kommunens myndighetsuppgifter enligt miljöbalken och de lagar som meddelats med stöd av miljöbalken, vilket ger nämnden rätt att väcka ärendet i fullmäktige.

Konsekvensbeskrivningar

Konsekvenserna av beslutet är beskrivna i tjänsteutlåtandet från bygg- och miljönämnden daterat 2026-03-11.

I korthet innebär förslaget att kommunen formellt hemställer om att överta tillsynen för fyra av de tillståndspliktiga anläggningarna. Det innebär att det finns fyra anläggningar i kommunen som återgår till huvudregeln och kommer att ligga under länsstyrelsens tillsynsansvar. Eventuella framtida anläggningar kommer också att ligga under länsstyrelsens ansvar, och om kommunen vill överta ansvaret måste en ny formell begäran göras av kommunfullmäktige.

Samlad bedömning

Kommunledningskontoret har ingenting att invända mot förslaget från bygg- och miljönämnden. I beredningen har beslutsmeningarna justerats något, men det innebär ingen förändring i sak.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2026-04-21

BMN § 28, 2026-04-07

Tjänsteutlåtande från bygg- och miljönämnden 2026-03-11

Kopia av beslut från länsstyrelsen 2003-05-22

Beslutet skickas till

Akten

Länsstyrelsen i Uppsala län

Bygg- och miljönämnden

Åsa Franzén
Chef för kommunledningskontoret